

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jalovec obecný

VY_52_INOVACE_77

Vzdělávací oblast: člověk a příroda

Vzdělávací obor (předmět): Praktika z přírodopisu

Ročník: 6., 7.

Jalovec obecný – Juniperus communis L.

Strom ač keř značně proměnlivého tvaru, vždyzelený, dvoudomý, pomalu rostoucí, vzpřímený, od báze větvený keř sloupovitého vzrůstu, případně menší vícekmínkový strom s úzce pyramidální jen vzácně se zploštělou korunou. Dožívá se několika set let, dorůstá výšky 0,6 – 6 (v kultuře až 12) m. Větvení má nepravidelné.

Borka zpočátku hladká, načervenalé hnědá, později šedohnědá, podélně popraskaná, šupinovitě až vláknitě se odlupující.

Listy jehlicovité, zpravidla v trojčetných přeslenech, tuhé a pichlavé, 10-20 mm dlouhé a 1-2 mm široké, šedozelené s bílými voskovými proužky.

Květy s odděleným pohlavím, vzácně oboupohlavné. Samčí květy malé, podlouhlé, žluté. Samičí šištice velmi drobné a nenápadné, nazelenalé.

Plody - nezralé jsou zelené, velikosti hrachu, po dozrání černohnědé a namodrale ojíňelé, 6-9 mm v průměru. Semena světle hnědá, s tvrdou slupkou.

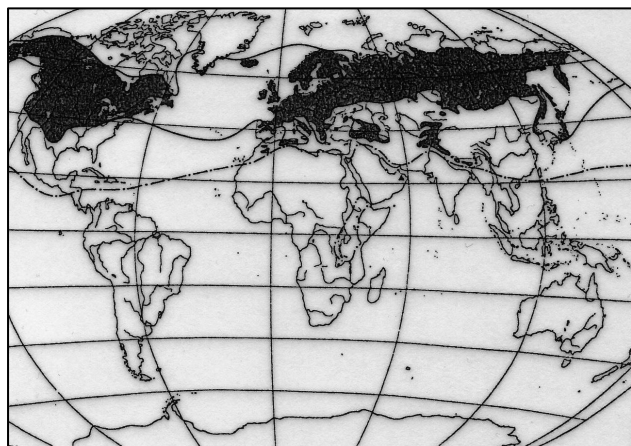
Kořenový systém- kořen je kůlový s daleko sahajícími povrchovými kořeny.

Ekologie

Dřevina velmi světlo milná, požadavky na vláhu jsou rozdílné podle jednotlivých kultivarů. Je lhostejný ke složení půdy a geologického podloží, daří se mu na vrstvě surového humusu. Nevadí mu kruté zimy ani horká léta. Je choulostivý na znečištěné ovzduší, mezi jednotlivými kultivary jsou však značné rozdíly.

Význam

Dřevo je pro svou houževnatost a pevnost vhodné na výrobu násad, protože je měkké, využívá se i v řezbářství. Jalovčinky jsou oblíbeným kořením, používají se také k výrobě likérů, v lékařství na močopudné a krev čistící látky, léky na dnu, revma, bronchitidy, kožní choroby, atd. Zanedbatelné není ani farmaceutické užití dřeva a semen (éterické oleje, pryskyřice, hořké látky, třísloviny, minerální soli a stopové prvky). Dřevo slouží k uzení masa a ryb. V zahradnictví je oblíbenou dřevinou v mnoha kultivarech.

Rozšíření

Jalovec je dřevina rozšířená v Evropě a Asii. Domovem od Pyrenejského poloostrova na východ až po turecko-iránskou hranici, severně po střední Skandinávii, na jih po severní Afriku, Sicílii a na Peloponésu.

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- jehličnaté stromy

1) Doplň jména vyobrazených jehličnanů – využij poznatky z informačních tabulí v arboretu.

.....

.....

.....

2) Podtrhni jehličnany, které mohou být pouze stromovitého růstu, nevyskytují se ve formě keřovitého růstu:

tis červený

smrk ztepilý

modřín opadavý

borovice lesní

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu.

tis červený

listy jehličnaté měkké, 4cm dlouhé a ve svazečcích

smrk ztepilý

plody velikosti hrachu, černohnědé a namodralé, ojíněné

jalovec obecný

plody červené míšky, vzhledu bobule

modřín opadavý

plody válcovité visící šišky, šupiny s hladkými okraji

Pracovní list k praktické výuce v arboretu

- jehličnaté stromy

1) Dopln jména vyobrazených jehličnanů – využij poznatky z informačních tabulí v arboretu.

Jalovec obecný

Borovice lesní

Tis červený

2) Podtrhni jehličnany, které mohou být pouze stromovitého růstu, nevyskytují se ve formě keřovitého růstu:

tis červený

smrk ztepilý

modřín opadavý

borovice lesní

3) Přiřaď a barevně propoj správné odpovědi - využij poznatky z informačních tabulí v arboretu.

tis červený

listy jehličnaté měkké, 4cm dlouhé a ve svazečcích

smrk ztepilý

plody velikosti hrachu, černohnědé a namodralé, ojněné

jalovec obecný

plody červené míšky, vzhledu bobule

modřín opadavý

plody válcovité visící šišky, šupiny s hladkými okraji

Kontrolní otázky pro žáka: (jalovec obecný)

1) Vyber správnou odpověď:

- Plody jalovce jsou: a) kulovité, namodralé
 b) červené míšky

2) Napiš využití plodů jalovce:

.....

3) Podtrhni správnou odpověď:

Jehlice jalovce jsou pichlavé a tvrdé: ANO NE

4) Škrtni nesprávnou odpověď:

- a) jalovec je hospodářsky významný strom
b) dnes je jalovec převážně vysazován jako okrasný keř

Kontrolní otázky pro žáka - odpovědi: (jalovec obecný)

1) Vyber správnou odpověď:

Plody jalovce jsou: **a) kulovité, namodralé**
b) červené míšky

2) Napiš využití plodů jalovce:

Plody jalovce (jalovčinky) jsou využívány jako koření, v lékařství, k výrobě likérů atd.

3) Podtrhni správnou odpověď:

Jehlice jalovce jsou pichlavé a tvrdé: ANO **NE**

4) Škrtni nesprávnou odpověď:

a) jalovec je hospodářsky významný strom

b) dnes je jalovec převážně vysazován jako okrasný keř

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt EU peníze školám Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Metodický list

Název materiálu: **Jalovec obecný**

Zdroje: COOMBES A.J., STROMY, Vydavatelstvo Osveta, Martin Czech edition, 1996
KREMER B.P., STROMY, Knižní klub ve spolupráci s nakladatelstvím Ikar Praha, 1995
Informační tabule , Mendlova univerzita v Brně, ŠLP Masarykův les Křtiny, arboretum

Druh materiálu: Materiál pro praktickou výuku v arboretu.

Anotace: Materiál je určen k praktické výuce v přírodních podmínkách (v arboretu).

Očekávané výstupy: Vztah k přírodě, její ochraně. Využívání teoretických poznatků v praxi, materiál k pracovním listům.

Klíčová slova: Strom, kůra, pupeny, listy, květy, plody, kořenový systém, ekologie, význam, rozšíření

Autor: ing. Eva Voborná
ZŠ Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35, příspěvková organizace

Datum: 7.1. 2012

Určeno pro: 6.,7. ročník základní školy

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací obor: Praktika z přírodopisu

Tematický okruh: Stromy - jehličnaté